Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. ⅄. T. No. 120.288/932

Nr. 218 Sâmbătă 13 August 1938
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
şi UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Necropola regilor

Intrată în istorie ca veche cetate de scaun, Curtea de Argeş, prin voinţa Domnitorilor de mai târziu, reînoită în zilele noastre, de primul Rege al României, Carol I Cel Înţelept, a fost consacrată ca loc de vecinică odihnă a osemintelor voevodale şi regeşti.

Ceeace este Wawelul pentru polonezi, sub boltele căruia odihneşte tot şirul glorios de regi, culminând cu marele Sobiescki, ceeace este Kapuzinerkirche pentru regii şi împăraţii răposatei Austro-ungarii; ceeace este Escurialul spaniol, care adăposteşte pe regii strălucitori ai marelui imperiu iberic, începând cu Carol Quintul, în a cărui împărăţie „soarele nu apunea niciodată", este azi şi va fi deapururi pentru noi vechea cetate voevodală a Curţii de Argeş: necropola regilor românilor. Sfânt şi măreţ tezaur de moaşte glorioase, pe criptele cărora se va putea reconstitui dintr'o ochire aproape toată istoria trecutului românesc! Spre acest Pantheon al gloriilor voevodale şi regale se vor îndrepta smerite şirurile nesfârşite de pelerini, împreună cu amintirile pioase şi recunoscătoare ale întregului popor român.

Curtea de Argeş nu mai putea fi, deci, privită şi tratată ca o localitate oarecare de provincie.

O grije deosebită trebuia pusă, mai ales, în înfăţişarea exterioară a acestui oraş istoric, în rânduirea şi întreţinerea străzilor, în frumuseţea împrejurimilor, în stilul clădirilor, toate acestea cu menirea de a da o ţinută şi de a creia o atmosferă de decenţă, de gust artistic şi de măreţie pioasă cadrului în care sunt adăpostite mormintele regilor şi voevozilor.

Iată de ce socotim foarte bine venită măsura luată de ministerul de interne, ca viitoarele construcţii ce se vor ridica în incinta Curţii de Argeş să nu se mai lase la liberul gust şi capriţiu al proprietarilor şi constructorilor, ci să răspundă unor anumite norme arhitecturale, unei linii de stil cât mai corespunzătoare caracterului şi semnificaţiei istorice a oraşului domnesc.

Faptul că pe viitor nici o autorizaţie de construcţie nu se va mai elibera fără avizul comisiunii monumentelor istorice, care va examina planurile şi va rândui în consecinţă, este o chezăşie serioasă că postulatul de mai sus va fi îndeplinit.

Curtea de Argeş, devenită cetatea sfântă a întregului românism, trebue să răspundă în toate privinţele importanţei istorice cu care a fost investită. Ca atare, ea trebue să se bucure de atenţia şi îngrijirile tuturor.

Pasul făcut azi trebue continuat şi amplificat.

Posibilitatea unei înţelegeri aeriene

Mareşalul Italo Balbo, guvernatorul Libiei şi unul dintre personagiile proconsulare ale regimului fascist se află la Berlin. Peste câteva zile, la 16 August, generalul francez Vuillemin, şeful de Stat major al aviaţiei franceze, va întoarce aviaţiei germane vizita făcută anul trecut la Paris de subsecretarul de stat Milch.

Călătoria recentă a căpitanului Wiedemann la Londra şi potrivirea de date a vizitelor mareşalului Balbo şi a generalului Vuillemin au pus din nou pe planul actualităţii ideia unui pact aerian al Marilor puteri occidentale.

Motive serioase ne impun scepticismul cel mai deplin faţă de posibilităţile de înfăptuire ale unei înţelegeri aeriene, care, potrivit ipotezelor făcute de presa internaţională, ar fi unul dintre obiectele conversaţiilor mareşalului italian şi generalului francez cu şefii aviaţiei germane.

Ideia unui pact aerian al Marilor Puteri occidentale e de origine engleză şi datează din primele luni ale lui 1935.

Marea Britanie a fost timp de secole la adăpostul oricărei agresiuni continentale. De la cucerirea Angliei de către Normanzi, teritoriul britanic — timp de nouă veacuri — n'a mai fost călcat de niciun soldat duşman. Supremaţia navală engleză punea insulele britanice la adăpost de orice primejdie venită de pe continent. Desvoltarea uriaşă a aviaţiei militare e pe cale să schimbe cu desăvârşire această situaţie. In mai puţin de o oră Londra poate fi obiectul atacurilor aeriene porniţe de pe continent. De aceia, atâta timp cât diplomaţia engleză a crezut în înfăptuirea noţiunilor de siguranţă colectivă şi în putinţa unei convenţii de limitare a armamentelor, o înţelegere aeriană a fost privită ca unul din mijloacele potrivite pentru organizarea păcii.

Ideia unui pact aerian a luat pentru prima oară o formă concretă, în comunicatul comun franco-englez de la Londra, la 3 Februarie 1935. La acea dată, Germania se înarma, dar nu denunţase încă clauzele militare ale tratatului dela Versailles. Marea Britanie şi Franţa se puneau de acord spre a începe negocieri cu Germania pentru a-i acorda paritatea de drepturi, cu condiţia să consimtă la un regim de siguranţă generală în Europa, aderând la un pact oriental şi la un pact dunărean, reintorcându-se în Societatea Naţiunilor, în fine, încheind eventual o convenţie de limitarea armamentelor şi semnând un pact de asistenţă mutuală aeriană, care ar fi întregit pactul de la Locarno.

In concepţia franco-engleză, pactul aerian proectat trebuia să fie o înţelegere defensivă mutuală a celor cinci semnatari ai pactului de la Locarno, cu excepţia Angliei şi Italiei, care din cauza depărtării lor nu şi-ar fi putut da un ajutor aerian reciproc.

Acest program era zădărnicit prin denunţarea unilaterală, de către Germania, la 16 Martie 1935, a clauzelor militare ale tratatului dela Versailles.

La conferinţa dela Stresa, determinată în Aprilie 1935, de înarmarea unilaterală a Germaniei, Marea Britanie şi Franţa, la care se asocia Italia, menţineau ideia garanţiilor reciproce aeriene. Până la Stresa, Marea Britanie nu concepea însă un asemenea pact fără colaborarea Germaniei. Desvoltarea fulgerătoare a aviaţiei germane, care ajunsese în primăvara lui 1935 la egalitate cu Marea Britanie şi Franţa, a schimbat părerile celor trei Puteri reprezentate la conferinţa dela Stresa. S'a admis ideia unor pacte aeriene bilaterale, precum şi principiul unei colaborări aeriene între Anglia şi Italia. Pactele bilaterale ar fi sfârşit prin a alcătui o înţelegere generală, în care ar fi intrat şi Germania, dacă ar fi primit sistemul de securitate creat la Stresa şi ideia limi-

(Continuare in pag. 2-a)

VEDERI DIN ŢARĂ

Vedere de pe Valea Tişiţei din Vrancea

UN CIUDAT FENOMEN DE OTRĂVIRE

Copenhaga 10 (Rador). — *In timpul unei repetiţii a corpului de balet dela teatrul Regal, mai multe dansatoare au căzut deodată fără cunoştinţă şi au trebuit să fie internate la spital, unde unele din ele se află în stare gravă.*

Se crede că este vorba de un foarte rar fenomen de otrăvire prin iradiaţia unui metal, cauzată de puternicele reflexe de lumină ale ornamentelor de bronz cu care erau împodobite dansatoarele.

—xX⊙●⊙Xx—

Intrevederea Ciano-Blondel

a avut ca obiect „probleme specifice franco-italiene"

Paris, 10 (Rador). — *Se declară în cercurile informate că în intrevederea pe care a avut-o ieri cu contele Ciano, însărcinatul cu afaceri al Franţei d. Blondel a evocat „chestiuni specifice franco-italiene" şi în special chestiuni în legătură cu regimul paşapoartelor.*

—xX⊙●⊙Xx—

AVIOANE PRĂBUŞITE

Paris, 10 (Rador). — Un avion militar francez s'a sfărâmat la aterizare în apropiere de Paris.

Pilotul, cunoscutul aviator Guy de Chauteaubrun, a fost carbonizat.

❖

Londra, 10 (Rador). — Un avion militar s'a prăbuşit în mare, în dreptul capului Browndon, de lângă Portsmouth, în timpul unor exerciţii.

Ofiţerul care se afla pe bord este dat dispărut.

—xXO❖OXx—

FILME

Proces de furt.

Corpul-delict, în mod cu totul excepţional, este de astădată viu. Un căţeluş atât de distins şi de simpatic, încât se explică de ce reclamantul şi inculpatul se înfăţişează egal de bine şi se luptă cu înverşunare pentru obţinerea patrupedului ţinut în braţe, mângâiat şi sărutat de aprod.

— Este al meu! susţine reclamantul. Il am de un an. L-am plătit scump. Martorii mei l-au recunoscut după ce au jurat pe cruce şi după ce s'au jucat cu el.

— Inexact! se apără inculpatul. A avut un căţel care semăna cu acesta. L-a pierdut sau i s'a furat, nu interesează în speţă. Fapt este că vrea să se consoleze revendicând pe al meu, despre care atâţia martori au afirmat că l-au văzut de multe ori la mine.

Judecătorul şi-aduce aminte de reţeta lui Solomon: jumătate unuia, jumătate celuilalt. Dar legea îl opreşte, deşi se găseşte la „judecătoria de pace".

Deodată, o idee îi aureolează figura.

— Faţă de dovezile contradictorii, vom recurge la arbitrajul.... corpului-delict... Aprod!... Dă drumul căţelului!

Liberat din braţele indezirabile, micul patruped o ia la fugă spre reclamant, se gudură, sare la pieptul lui, latră recunoscător cu ochii la judecător, — disprefuind insistentele „cuţu-cuţu" ale inculpatului cu fruntea naufragiată într'o năduşeală torenţială.

— O lună închisoare corecţională.

Şi până departe s'aude lătratul fericit al căţelului.

Don José

Forţele militare

de M. MORA

Unul dintre cei mai remarcabili cunoscători ai chestiunilor militare, colonelul A. Grasset, se ocupă, în „Revue des deux mondes", despre raportul de forţe ale armatelor germană, italiană, franceză.

Ce poate să fie mai de actualitate?

Comparând trecutul cu prezentul, autorul aminteşte că, pe când efectivele armatei franceze se menţineau, din 1875, la 400.000 oameni, Germania avea în timp de pace 600.000 în 1902, 700.000 în 1911 şi 900.000 în 1913. Acestor salturi s'a datorit atunci, în primul rând, sporirea trupelor în Franţa la 700.000 prin introducerea serviciului de 3 ani. Prevedere salvatoare.

Astăzi, „armata germană este mai puternică decât era atunci". Efectivul din cazărmi: 2 contingente şi numeroşi voluntari, reprezentând 600.000 oameni: 300.000 militari sau poliţişti de carieră: 200.000 tineri înrolaţi în serviciul muncii; în total 1.100.000, repartizaţi în 36 divizii de infanterie, o divizie alpină, o divizie de cavalerie şi una rapidă, 4 „Panzerdivisionen", fiecare dintre acestea din urmă cuprinzând 405 care de asalt de 8 tone cu 2 mitraliere, 2 regimente de infanterie motorizate şi cu camioane blindate, 2 regimente de artilerie motorizate, înnarmate, unul cu tunuri de 77 milimetri, celalt cu tunuri de 100 milimetri, un batalion de pionieri motorizat, un batalion de transmisiune şi o formaţie sanitară motorizată. Adăogând rezervele de bărbaţi şi femei între 18 şi 45 ani, puşi la dispoziţia armatei şi instruiţi în mânuirea armei, Germania poate mobiliza 42 divizii active, 30 divizii pentru paza frontierelor, 70 divizii de formaţiune, în felul celor franceze. In total, 142 divizii cu 4 milioane de soldaţi instruiţi, în afară de suplimentul, care va deveni important, al trupelor austriace. Există oare mijloace ca, în caz de nevoie inexorabilă, numărul diviziilor mobilizate să ajungă până la 200? Autorul răspunde afirmativ. Şi nu numai atât. Dar de unde în 1914 i-au trebuit armatei germane 18 zile pentru concentrarea a 100 divizii de infanterie şi 11 divizii de cavalerie pe frontiera franceză, astăzi se vor găsi acolo din primul moment cele 30 divizii de graniceri iar cele 4 „Panzerdivisionen" vor sosi peste câteva ore. Cele 36 divizii active şi cele 3 divizii de cavalerie motorizate, după 6 zile. In a noua zi, vor sosi 20 divizii, iar în a cincisprezecea zi cele 60 divizii de formaţiune.

Colonelul Grasset socoteşte că „aviaţia germană, căreia nu i s'a precupeţit nici o sforţare, este formidabilă". Un număr fantastic de aparate a fost anunţat, dar efectivul minim de 3.000 avioane pare probabil. „Vecinii noştri construesc în cadenţa de 500 pe lună...". Avioanele de bombardament pot să ducă 2.500 kgr. de bombe la 1.500 km. cu 410 km. pe oră. Intr'o oră, dela Stuttgart, dela Carlsruhe, dela Colonia la Paris. Iar cele de vânătoare sboară cu 375 km. pe oră. In ce priveşte marina, acordul anglo-german din 1935 recunoscând Germaniei dreptul la o treime din tonajul Marei Britanii, flota germană dispune astăzi de 3 cuirasate tip „Deutschland" şi alte 3 de 35.000 tone sunt în lucru; de 6 crucişetoare de 6.000 tone şi 6 de 10.000; de 62 torpiloare, 51 submarine; în total, 350.000 tone de nави „ultramoderne". De unde în 1930 armata şi armamentul costau pe fiece german 10 mărci, azi îl costă 167. Iar în uzine, unde nu se suspendă niciodată lucrul, fiece lucrător dă 56 ore de muncă, 3 echipe schimbându-se după 8 ore ziua şi noaptea.

Autorul observă însă că această formidabilă maşină nu este încă pusă la punct: că transformarea unei armate de 100.000 oameni în una de un milion nu se execută printr'o lovitură de baghetă, căci gradele inferioare

(Continuare in pag. 2-a)

Furtună puternică în Iugoslavia

Belgrad, 10 (Radio-Central). — **In ultimele două zile s'au abătut asupra Bosniei, Croaţiei şi Herţegovinei, furtuni puternice.**

Cinci persoane au fost ucise de trăznet, iar numeroase case incendiate. Grindina căzută în împrejurimile oraşului Serajevo a provocat pagube de aproape zece milioane lei.

—xX⊙●⊙Xx—

Instalaţie de băi din Italia pustiită de o trombă marină

Roma, 10 (Rador). — **O instalaţie de băi din orăşelul Pra, situat în apropiere de Genova, a fost pustiită de o trombă marină.**

In momentul când au văzut tromba apropiindu-se, vizitatorii au luat-o la fugă în costume de baie. Patru din ei, cari n'au fugit la timp, au fost răniţi.

Toate hainele rămase în cabine au fost îngropate sub dărâmăturile stabilimentului, care a fost complect distrus.

—xX⊙●⊙Xx—

O impresionantă nenorocire într'o localitate din Ungaria

Budapesta, 10 (Radio-Central). **O tragedie impresionantă s'a întâmplat în localitatea Szombathey. Doi copii, în vârstă de nouă ani, s'au provocat în joacă la duel. Unul s'a înarmat cu un pistol de copil, celălalt cu un browning, pe care l-a furat dela tatăl lui. La primul schimb de focuri, primul copil a fost lovit în cap de un glonţ, pornit din teava browningului, prăbuşindu-se mort. Celălalt copil a suferit o criză de nervi şi luptă între viaţă şi moarte.**

La Berchtesgaden

Unul dintre cei mai cunoscuţi ofiţeri generali din Anglia, sir Jan Hamilton a fost oaspetele cancelarului Hitler la Berchtesgaden

In corpul ziarului:

Mare mişcare în magistratură

SCRISORI DIN ROMA

Camera fasciilor şi a corporaţiilor

de N. de ALDISIO

Roma, August.

S'a anunţat zilele trecute, că noua Cameră fascistă va fi inaugurată solemn la 23 Martie 1939. Data aceasta n'a fost aleasă la întâmplare: la 23 Martie 1919, a fost întemeiat fascismul la Milano de d. Mussolini şi s'a hotărât să se serbeze a 20-a aniversare a acestui eveniment capital pentru viaţa politică a Italiei, prin punerea în vigoare a reformei parlamentare, căreia organele regimului îi acordă o valoare „revoluţionară".

In realitate, Camera fasciilor şi a corporaţiilor nu va semăna de loc cu adunarea legislativă anuală, al cărei rol, în cadrul statului totalitar, devenise pur formal. Dat fiind, în adevăr, că deputaţii sunt supuşi unei discipline, care-i pune sub autoritatea directă a secretarului partidului fascist, şi că nu vor putea lua poziţie împotriva propunerilor de lege emanând dela guvern, şi, mai ales, să formuleze critici împotriva politicii generale a acestuia, sarcina lor a devenit pur academică: să rostească discursuri şi să voteze în sensul voit, fapt care ar putea lipsi.

La 18 Noembrie 1936, marele consiliu al fascismului a numit o comisiune însărcinată să elaboreze proectul de reformă. Lucrările acestei comisii au durat mult, dată fiind complexitatea problemei ce era de rezolvat.

Insfârşit, la 27 Iulie trecut, acest proect a fost supus Ducelui de ministrul Starace, secretarului partidului fascist, d. Ciano, preşedintele Camerei şi de miniştrii corporaţiei şi ai justiţiei, d-nii Lantini şi Solmi. Aprobat de d. Mussolini, va fi examinat de marele consiliu al fascismului, convocat în acest scop la 1 Octombrie. Toate punctele acestui proect n'au fost indicate, căci este posibil să i se facă unele modificări; dar i se cunosc liniile mari, acelea cari caracterizează reforma.

Noua Cameră se va compune din membrii consiliului naţional al partidului, cuprinzând pe secretarul, directorul, inspectorii, secretarii federali şi membrii „efectivi" ai consiliului naţional al corporaţiilor, în vreme ce

(Continuare in pag. 2-a)

Citiţi la Ultima Oră:

S'a incheiat acordul dintre Rusia şi Japonia pentru incetarea ostilităţilor

Problema clasei de mijloc

de N. BATZARIA

Rândurile de faţă sunt ca o continuare a articolului nostru anterior scris în legătură cu noua organizare a învăţământului.

Pe când d. dr. C. Angelescu, om căruia învăţământul îi datorează aşa de mult, ocupa departamentul educaţiei naţionale, d-sa, între alte modificări aduse legii învăţământului secundar, a schimbat şi denumirea şcoalelor de învăţământ practic. Au încetat de a se numi „şcoale de comerţ, de meserii, de agricultură" şi au devenit „licee".

In această inobilare în ce priveşte numele, d-sa a văzut un mijloc în plus de atracţie a tineretului spre aceste şcoli. Nu ştim dacă titlul a fost o ispită. Fapt este că numărul elevilor a sporit.

Totuşi, marea problemă a continuat să rămână nedeslegată: problema împingerii spre comerţ, spre industrie sau spre meserii a absolvenţilor liceelor comerciale, industriale, etc. Şi absolvenţii aceştia, ca şi diplomaţii — licenţiaţi ori doctori—ai „înaltelor academii" au continuat să bată la porţile autorităţilor publice, solicitând câte o slujbă.

S'a văzut, prin urmare, că ţinta nu poate fi atinsă numai prin înfiinţarea de şcoli speciale. Iar ţinta de atins nu este alta decât naţionalizarea comerţului, meseriilor şi industriei, ceeace înseamnă crearea unei puternice şi bine închegate clase româneşti de mijloc.

Credem că aducem o modestă contribuţie la lămurirea şi, poate, la deslegarea acestei probleme de o importanţă vitală, amintind în rezumat ce anume s'a făcut într'o ţară aliată şi vecină cu noi. Ţara aceasta este Serbia.

După ridicarea Serbiei, în anul 1878, la rangul de stat independent, conducătorii ei s'au văzut puşi în faţa unei situaţii puţin plăcute şi plină de primejdii pentru viitorul ţării şi al poporului sârb. Au văzut anume că poporul sârb n'avea o clasă de mijloc, n'avea o burghezie. Activitatea economică era în mâinile „nesârbilor", printre cari românii macedoneni ocupau—precum în mare parte ocupă şi astăzi — un loc însemnat.

De altfel, Ivan Zoiici, cel mai bun etnograf al sârbilor, recunoaşte că, pentru Serbia, românii macedoneni au fost factorii principali de cultură şi civilizaţie, iar în cartea sa „Despre Aromâni", un alt scriitor sârb, I. Popovici, confirmă acest adevăr, cu o mulţime de date şi fapte precise.

Oricum, fapt este că sârbii nu existau în domeniul activităţii economice. Au luat atunci o serie de măsuri, dintre care cea mai importantă sub raportul rezultatelor a fost înfiinţarea unei societăţi

(Continuare in pag. 2-a)

Pe plaja dela Mamaia

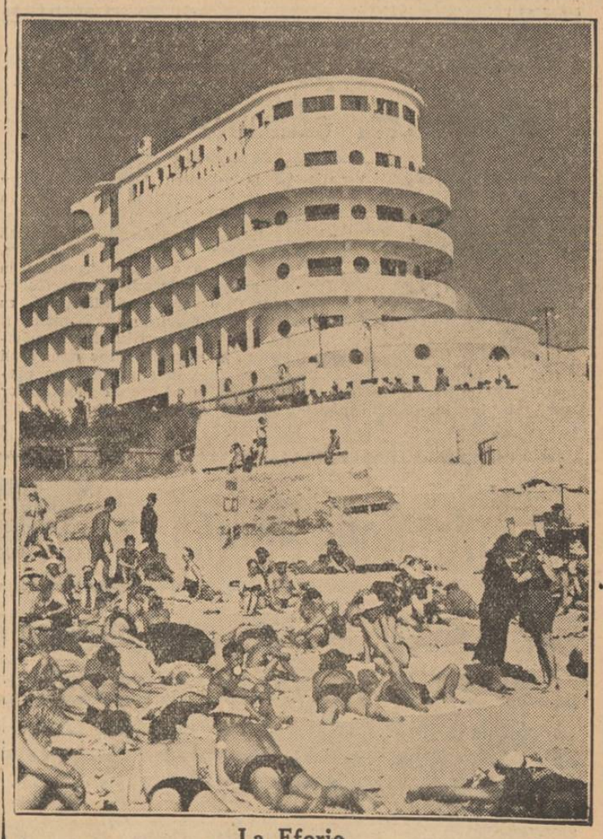

La Eforie